

JAARVERSLAG 2022 EN JAARPLAN 2023

31 maart 2023

RIS315024

Rekenkamer

Den Haag

VOORWOORD

Maart 2022 waren de gemeenteraadsverkiezingen. Rond deze verkiezingen publiceert de rekenkamer zoals gebruikelijk geen nieuwe onderzoeken. Nádat wij in april 2022 hebben meegewerkt aan het introductieprogramma voor nieuwe raadsleden en er in de zomer een nieuw coalitieakkoord werd gesloten stonden de publicaties van de rekenkamer in de tweede helft van 2022 weer regelmatig op de agenda van de raadscommissie en raadsvergaderingen.

Zo behandelde in november en december 2022 de raad ons onderzoek naar de aanpak van vervuiling van de openbare ruimte getiteld 'Schoon op papier!'. Dit onderzoek, wat de rekenkamer al op 16 december 2021 vóór de verkiezingen publiceerde, kon vanwege volle agenda's pas na de verkiezingen en de installatie van een nieuw college plaatsvinden. Ook behandelde de raad in november onze publicaties over betaalbare woningbouw en het revolverend fonds LISE. Naast deze publicaties deden we in 2022 ook onderzoek naar de Bewonersparticipatie in de Energietransitie en de Welzijnssubsidies. Deze onderzoeken publiceren we respectievelijk in april 2023 en juni 2023.

Ook zijn we in 2022 gestart met een verkenning naar de navolging van het onderzoek uit 2021 naar de kosten voor de Jeugdzorg en met verkenningen naar de kosteninschatting voor grote ruimtelijke projecten en de digitale veiligheid van thuiswerken. Vanwege onze taak als toezichthouder, volgen we de herpositionering van de gemeentelijke accountantsdienst nauwlettend.

In het kader van het professionaliseren van onze werkwijze hebben we in 2022 een informatieprotocol afgesloten met het college van burgemeester en wethouders. Hiermee is voor alle partijen binnen de gemeente duidelijk wat de informatiepositie van de rekenkamer is en zijn werkafspraken gemaakt over het aanleveren van informatie voor onderzoeken.

Per 1 januari 2023 heeft de rekenkamer een sterkere juridische basis gekregen. Op dat moment trad de wet 'Versterking decentrale rekenkamers' in werking, waarover wij de raad per brief hebben geïnformeerd (RIS314731). Deze wijziging van de gemeentewet vereist dat iedere gemeente voortaan een rekenkamer heeft. Dat heeft Den Haag al sinds 2008. Voor ons is van belang dat door de nieuwe wet de mogelijkheden onderzoek te doen naar samenwerkingsverbanden van de gemeente, subsidieontvangers en opdrachtnemers zijn vergroot. Met deze versterking en met het onderzoeksprogramma dat we met dit jaarverslag en jaarplan voorleggen gaan we de gemeenteraad ook dit jaar weer ondersteunen met kwalitatief hoogwaardig onderzoek.

H.A. (Manus) Twisk
voorzitter

Inhoud

Voorwoord	2
Jaarverslag 2022	5
Inleiding	5
1. Wat hebben we gedaan en bereikt?	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Stand van zaken jaarplan 2022	5
1.3 Afgeronde onderzoeken	7
Onderzoek Aanpak van vervuiling van de openbare ruimte ‘Schoon op papier’	7
Onderzoek Revolverend fonds LISE	8
Verkenning Betaalbare Woningbouw	9
1.4 Lopende onderzoeken	10
Bewonersparticipatie in de energietransitie	10
Subsidies voor welzijnswerk	10
1.5 Onderzoeken in voorbereiding	10
Verkenning kortlopend onderzoek kosteninschatting grote projecten	10
Verkenning kortlopend onderzoek digitale veiligheid thuiswerkplekken	11
Verkenning navolgingsonderzoek Jeugdzorg	11
1.6 Overige zaken	11
Wet toezicht accountantsorganisaties	11
Onderzoek Rekenkamer Rotterdam naar metropoolregio Rotterdam-Den Haag	11
Wet open overheid.....	12
1.7 Activiteiten leden rekenkamer	12
2. Wat heeft het gekost?	13
2.1 Toelichting per post	14
2.2 Bedrijfsvoering	15
Jaarplan 2023	17
Inleiding	17
3. Wat willen we bereiken?	18
4. Wat gaan we daarvoor doen?	19
4.1 Af te ronden onderzoeken	20
Bewonersparticipatie in de energietransitie	20
Subsidies voor welzijnswerk	20

4.2	<i>Nieuw op te starten onderzoeken</i>	21
	Wet maatschappelijke ondersteuning	21
	Groen in de buitenruimte	21
	Algoritmen	21
	Metropoolregio Rotterdam Den Haag	22
4.3	<i>Navolging rekenkameronderzoek</i>	22
	Jeugdzorg.....	22
4.4	<i>Kortlopende onderzoeken</i>	22
	Digitale veiligheid thuiswerken	23
	Kosteninschatting grote projecten	23
4.5	<i>G4-onderzoek</i>	23
4.6	<i>Wet open overheid</i>	24
5.	Wat gaat dat kosten?	25
5.1	<i>Toelichting per post</i>	25
	Colofon	26

JAARVERSLAG 2022

Inleiding

De Rekenkamer Den Haag brengt verslag uit van de activiteiten in 2022.¹ Wij leggen hiermee verantwoording af over ons handelen en geven inzicht in de manier waarop we de door ons ter beschikking gestelde middelen hebben besteed. In de hiernavolgende hoofdstukken lichten we onze activiteiten toe, waarbij het volgende stramien wordt gevolgd:

- Wat hebben we gedaan en bereikt?
- Wat heeft het gekost?

1. Wat hebben we gedaan en bereikt?

1.1 Inleiding

In deze paragraaf gaan we in op de activiteiten en resultaten van 2022. In ons Jaarplan 2022 (RIS308261) is een overzicht opgenomen van de voorgenomen activiteiten voor 2022. Aan de hand daarvan lichten we per onderwerp toe wat de stand van zaken is.

1.2 Stand van zaken jaarplan 2022

In de hiernavolgende tabel geven we per onderzoek aan wat de oorspronkelijke planning was en wat de huidige stand van zaken (tot en met maart 2023) is. Waar van toepassing is ook een toelichting opgenomen. Na de tabel geven we een uitgebreidere toelichting op wat we hebben gedaan en bereikt.

Onderwerp	Oorspronkelijke planning	Stand van zaken	Toelichting
Afgeronde onderzoeken			
Onderzoek Aanpak vervuiling van de openbare ruimte 'Schoon op papier'	Publicatie 4 ^e kwartaal 2021.	Gepubliceerd 16 december 2021. Behandeld in de raad 21 december 2022.	Onderzoek volgens planning. Behandeling vertraagd wegens verkiezingen en formatie nieuw college.

¹ De rekenkamer stelt elk jaar voor 1 april een verslag op van haar werkzaamheden over het voorgaande jaar, art. 185, lid 3 van de Gemeentewet

Onderwerp	Oorspronkelijke planning	Stand van zaken	Toelichting
Kortlopend onderzoek revolverend fonds LISE	Publicatie 2 ^e kwartaal 2022.	Onderzoek gepubliceerd 4 ^{de} kwartaal 2022.	Het onderzoek is later gepubliceerd omdat de scope is uitgebreid.
Verkenning Betaalbare Woningbouw	Verkenning afgerond 2 ^e kwartaal 2022.	Verkenkend onderzoek gepubliceerd 4 ^{de} kwartaal 2022 (RIS313641).	De opzet van de verkenning is aangepast.
Lopende onderzoeken			
Onderzoek Bewoners-participatie in de energietransitie	Publicatie onderzoek 2 ^e kwartaal 2022. Bij start onderzoek is dit aangepast naar het 3 ^e kwartaal van 2022.	Publicatie begin april 2023.	Later gestart dan gepland en vanwege personele wisselingen en aanlevering van nieuwe documenten bij feitelijk wederhoor.
Onderzoek subsidies voor welzijnswerk	Verkenning afgerond 2 ^{de} kwartaal 2022. Publicatie onderzoek 2 ^{de} kwartaal 2023.	Onderzoeksopzet gepubliceerd 2 ^{de} kwartaal 2022 (RIS311981). Onderzoek in uitvoering.	Conform planning.
Onderzoeken in voorbereiding en verkenningen			
Verkenning	n.v.t	Er loopt een verkenning naar de kosteninschatting bij grote projecten.	Verkenning gestart in 2022.
Verkenning	n.v.t.	Er loopt een verkenning naar 'Digitale veiligheid digitale thuiswerkplekken'.	Verkenning gestart in 2022.
Navolging rekenkamer-onderzoek	n.v.t.	Er loopt een verkenning naar een opvolgingsonderzoek Jeugdzorg.	Verkenning gestart in 2022.

Tabel 1 Stand van zaken geplande activiteiten uit het jaarplan 2022

1.3 Afgeronde onderzoeken

Onderzoek Aanpak van vervuiling van de openbare ruimte ‘Schoon op papier’

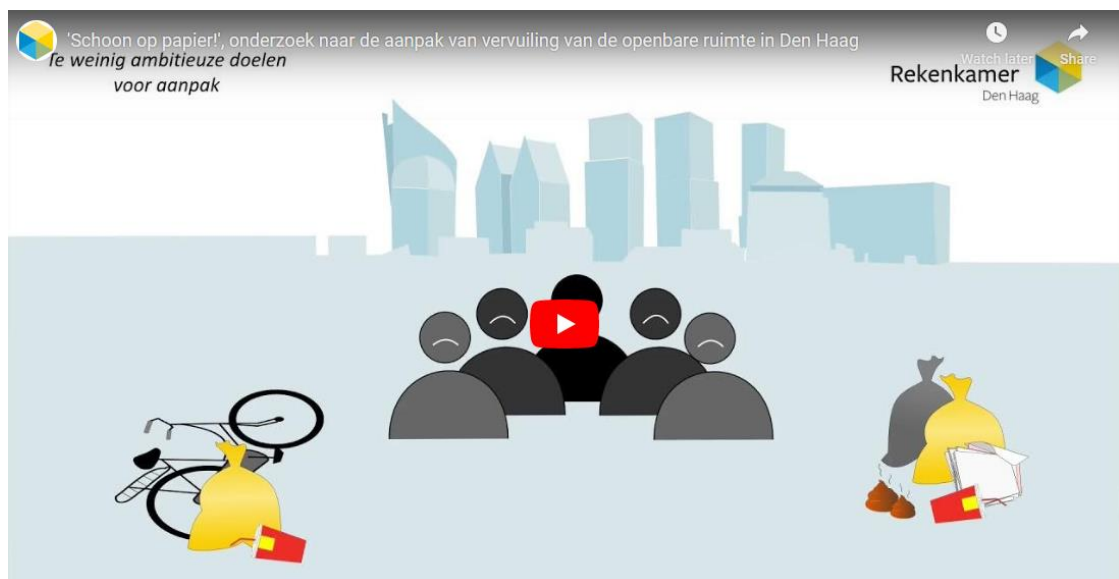
Wat hebben we gedaan?

De rekenkamer heeft eind 2021 haar onderzoek gepubliceerd naar de aanpak van vervuiling van de openbare ruimte in Den Haag (RIS310905). Het onderzoek en het bijbehorende raadsvoorstel zijn vanwege de verkiezingen en formatie van het nieuwe college, een jaar later op 21 december 2022 behandeld in de gemeenteraad. Het onderzoek richtte zich specifiek op drie handhavingsprioriteiten – de overlast van hondenpoep, van weesfietsen en van rommel op straat. Naast het stedelijk beleid zijn twee casussen bestudeerd, namelijk de stadsdelen Centrum en Segbroek. De rekenkamer heeft voor dit onderzoek documenten bestudeerd, interviews gehouden met beleidsambtenaren en (groeps)interviews gehouden met direct betrokkenen bij de uitvoering. Daarnaast heeft de rekenkamer straatinterviews met burgers gehouden en databestanden geanalyseerd.

Wat hebben we bereikt?

De belangrijkste uitkomst van ons onderzoek was dat het gemeentebestuur zich te weinig richtte op het voorkomen van vervuiling van de openbare ruimte. De doelen voor de aanpak waren verouderd en te algemeen. Ook zette de gemeente te weinig in op het oplossen van oorzaken van rommel op straat, hondenpoep en weesfietsen. Daarom heeft de rekenkamer een aantal aanbevelingen gedaan voor verbetering via een raadsvoorstel: het opstellen van een aangescherpt beleidsplan, het mede richten van de uitvoering op het voorkomen van vervuiling en periodiek te rapporteren over de aanpak van vervuiling. Het raadsvoorstel is op 21 december 2022 behandeld in de raad en aangenomen.

Bekijk onderstaande explainervideo voor een korte toelichting op de uitkomsten van het onderzoek.

Onderzoek Revolverend fonds LISE

Wat hebben we gedaan?

De rekenkamer heeft in de periode december 2021 tot en met oktober 2022 onderzoek gedaan naar het Lokaal Initiatievenfonds voor Schone Energie (LISE). Dit fonds verschaft leningen aan inwoners van Den Haag die een project voor duurzame energie willen opzetten. Het doel van het rekenkameronderzoek was om te beoordelen of het college bij de opzet van LISE voldoende rekening heeft gehouden met de aandachtspunten uit de handreiking Revolverende Fondsen die de rekenkamer in 2020 heeft gepubliceerd (RIS306216). Gedurende het onderzoek is de scope van het onderzoek uitgebreid en zijn ook de juridische aspecten van de diverse geldstromen beoordeeld.

Wat hebben we bereikt?

Op 17 oktober 2022 zijn de uitkomsten van het rekenkameronderzoek naar LISE gepubliceerd. De rekenkamer concludeerde dat het college bij de opzet van de pilot voor LISE een aantal aspecten uit de handreiking zorgvuldig heeft uitgewerkt en toegelicht aan de gemeenteraad. Tegelijkertijd heeft het college een aantal andere aspecten onvoldoende of onvoldoende zichtbaar overwogen. Daarnaast leidt een aantal door het college gemaakte keuzes tot een inperking van rechten van burgers, het optreden van juridische risico's bij de geldstromen en een beperking van de controlerende rol van de gemeenteraad. De rekenkamer heeft daarom een aantal aanbevelingen gedaan over de positionering en opzet van LISE via een raadsvoorstel. Het raadsvoorstel is op 19 januari 2023 in de raad behandeld en met een amendement aangenomen.

Bekijk onderstaande explainervideo voor een toelichting op de uitkomsten van het onderzoek.

Verkenning Betaalbare Woningbouw

Wat hebben we gedaan?

De Rekenkamer Den Haag heeft een kort onderzoek gedaan naar betaalbare woningbouw in Den Haag. Oorspronkelijk was het doel te komen tot een opzet voor een volwaardig onderzoek. In de loop van de verkenning is geconstateerd dat een nader onderzoek geen meerwaarde zou hebben. Wel is besloten de uitkomsten van de verkenning zelf met de gemeenteraad te delen. In het onderzoek heeft de rekenkamer zich gericht op de afspraken die de gemeente met projectontwikkelaars maakt over betaalbare woningbouw en de rapportages hierover aan de gemeenteraad. De hoofdvraag van het onderzoek was of het maken van privaatrechtelijke afspraken met ontwikkelende partijen om betaalbare huur- en koopwoningen te realiseren doeltreffend is.

Wat hebben we bereikt?

De uitkomsten van het onderzoek zijn op 10 november 2022 gepubliceerd met een brief aan de gemeenteraad (RIS313641). De belangrijkste conclusie was dat de gemeente actief stuurt op de realisatie van haar betaalbaarheidsambities. De doelstelling dat 20% van de nieuwe woningen binnen de categorie middeldure huur valt, wordt ook door de gemeente gehaald. Tegelijk worden in Den Haag nog niet zoveel woningen gerealiseerd als de gemeente zou willen, waardoor er in absolute zin weinig betaalbare woningen worden gerealiseerd. Ook constateerde de rekenkamer dat de rapportages aan de gemeenteraad over betaalbare woningbouw kunnen worden verbeterd. Daarom heeft de rekenkamer een aantal aanbevelingen gedaan voor verbetering van de rapportages via een raadsvoorstel. Het (geamendeerde) raadsvoorstel is op 21 december 2022 behandeld in de raad en met een amendement aangenomen.

Bekijk onderstaande explainervideo voor een korte toelichting op de uitkomsten van het onderzoek.

1.4 Lopende onderzoeken

Bewonersparticipatie in de energietransitie

Wat hebben we gedaan?

De rekenkamer heeft een onderzoek uitgevoerd naar de bewonersparticipatie in de energietransitie. Binnen de energietransitie richten we ons hierbij op het aardgasvrij maken van bestaande woningen. Met dit onderzoek willen we bijdragen aan betere bewonersparticipatie in de energietransitie, maar ook in andere beleidsdomeinen van de gemeente.

Wat hebben we bereikt?

De analyses zijn afgerond, het onderzoeksrapport is opgesteld en het feitelijk wederhoor en bestuurlijk wederhoor hebben plaatsgevonden. De verwachting is dat we het onderzoek in april 2023 kunnen publiceren.

Subsidies voor welzijnswerk

Wat hebben we gedaan?

De rekenkamer heeft de onderzoeksopzet over subsidies voor welzijnswerk op 5 april 2022 gepubliceerd (RIS311981). Het doel van dit onderzoek is te beoordelen in hoeverre de gemeente stuur op het bereiken van haar beleidsdoelen voor welzijnswerk. Het belangrijkste instrument om de doelen te bereiken zijn subsidies. We hebben de kaderstelling voor welzijnswerk, de subsidieverlening en de verantwoording richting de raad onderzocht.

Wat hebben we bereikt?

De dataverzameling en -analyse zijn afgerond en het onderzoeksrapport is in concept opgesteld. De verwachting is dat we het onderzoek na feitelijk en bestuurlijk wederhoor in het tweede kwartaal van 2023 kunnen publiceren.

1.5 Onderzoeken in voorbereiding

Verkenning kortlopend onderzoek kosteninschatting grote projecten

Wat hebben we gedaan?

Naar aanleiding van onder meer de bevindingen die wij hebben gedaan bij het eerdere korte onderzoek naar de kostenramingen en risico-inschatting van het project ongelijkvloerse kruising Gevers Deynootweg – Zwolsestraat, heeft de rekenkamer besloten een bredere verkenning uit te voeren naar de kwaliteit van bouwkostenramingen van grote fysieke ruimtelijke projecten. In 2022 is gestart met deze verkenning. In overleg met de ambtelijke organisatie is een eerste informatie-uitvraag gedaan. Deze richt zich op een overzicht van de geraamde en gerealiseerde kosten van grote projecten die in de afgelopen vier jaar zijn opgeleverd.

Verkenning kortlopend onderzoek digitale veiligheid thuiswerkplekken

[Wat hebben we gedaan?](#)

De rekenkamer is gestart met een verkenning naar de digitale veiligheid van thuiswerkplekken. Sinds het begin van de coronacrisis is door de gemeente ingezet op een sterke uitbreiding van de mogelijkheden om thuis te werken. De vraag die ten grondslag ligt aan de verkenning is in hoeverre de digitale beveiliging bij die uitbreiding is meegenomen en welke mogelijke kwetsbaarheden door de uitbreiding zijn ontstaan. In 2022 zijn de eerste voorbereidingen gedaan voor de start van de verkenning in 2023.

Verkenning navolgingsonderzoek Jeugdzorg

[Wat hebben we gedaan?](#)

De rekenkamer is gestart met een verkenning naar een navolgingsonderzoek Jeugdzorg. De verkenning heeft als doel de opvolging van het raadsbesluit (RIS309389) te onderzoeken dat naar aanleiding van het rekenkamerrapport 'Zorgen voor de jeugd' is genomen. Gedurende de verkenning wordt informatie opgevraagd en worden interviews gehouden met de gemeente Den Haag, en met het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden. In 2022 zijn de eerste voorbereidingen gedaan voor de verkenning.

1.6 Overige zaken

Wet toezicht accountantsorganisaties

De rekenkamer heeft op grond van de Gemeentewet en de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) de taak toezicht uit te oefenen op de Gemeentelijke Accountantsdienst (GAD). In dit kader heeft de rekenkamer periodiek overleg met de directeur van de GAD. Actuele ontwikkelingen in 2022 waren de opvolging van het raadsbesluit over de herpositionering van de GAD (RIS310802) en de navolging van de aanbevelingen uit het toezichtonderzoek 2021 (RIS310832). Daarnaast heeft de rekenkamer in 2022 een betrouwbaarheidsbeoordeling voor een kandidaat plaatsvervangend directeur van de GAD voorbereid en in gang gezet.

Onderzoek Rekenkamer Rotterdam naar metropoolregio Rotterdam-Den Haag

De rekenkamer van de gemeente Rotterdam heeft in 2022 een onderzoek gepubliceerd naar het economisch programma van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH). Op 21 oktober hebben wij de uitkomsten van dit onderzoek 'Bijdragen aan de regionale economie' aan de gemeenteraad gezonden, voorzien van een korte toelichting (RIS313471). Met dit onderzoek krijgt de gemeenteraad meer zicht op de toegevoegde waarde van stimulering door de MRDH van het economisch vestigingsklimaat.

Wet open overheid

Met de inwerkingtreding van de Wet open overheid (Woo), op 1 mei 2022, hebben bestuursorganen nieuwe verplichtingen om informatie openbaar te maken. De Rekenkamer Den Haag is een bestuursorgaan en valt dus ook onder de Woo.

De Woo kent in hoofdlijn twee verplichtingen. De eerste is dat een bestuursorgaan zoveel mogelijk informatie actief openbaar moet maken. De tweede is dat het bestuursorgaan verzoeken om informatie in behandeling moet nemen en daarover moet besluiten (zie ook paragraaf 4.6 in het jaarplan).

De rekenkamer heeft op 14 augustus 2022 een verzoek ontvangen in het kader van de Woo. Op 2 september 2022 heeft de rekenkamer, nadat een verzoek om een nadere precisering van de gevraagde informatie niet was beantwoord, besloten dit verzoek niet in behandeling te nemen en de verzoeker hiervan op de hoogte gesteld.

1.7 Activiteiten leden rekenkamer

De rekenkamer bestaat uit drie leden die onafhankelijk zijn van het gemeentebestuur. De voorzitter van de rekenkamer wordt geacht zijn functie in 12 uur per week te vervullen, voor de leden is dat 8 uur per week. Zij besteden het grootste gedeelte van hun tijd aan overleg en werkzaamheden voor de opzet, begeleiding, publicatie en behandeling van onderzoeksprojecten.

In 2022 hebben de leden tienmaal een reguliere rekenkamervergadering gehouden. De leden woonden daarnaast relevante raads(commissie)vergaderingen en werkconferenties bij. Ook voerden de leden periodiek overleg met directeuren/voorzitters van andere rekenkamers, waaronder de G4. De voorzitter besteedde verder tijd aan de interne organisatie van de rekenkamer.

De huidige leden van de rekenkamer hebben de volgende nevenfuncties:

Manus Twisk (voorzitter)

- Financieel Adviseur, gemeente Lansingerland, bezoldigd

Pauline Reeuwijk (lid en plaatsvervangend voorzitter)

- Expert onderzoeker en programmacoördinator Energietransitie bij de Algemene Rekenkamer, bezoldigd

Robert-Jaap Voorn (lid)

- Partner bij Andersson Elffers Felix (AEF), bezoldigd
- Lid van het bestuur van de Raad voor Organisatieadviesbureaus (ROA), onbezoldigd
- Voorzitter van de Raad van Toezicht van Aorta (architectuurcentrum in Utrecht), onbezoldigd
- Voorzitter van de Raad van Toezicht van de Fraudehelpdesk, onbezoldigd

2. Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022 (oorspronkelijk)	Begroting 2022 (gewijzigd)	Realisatie 2022
Personeelskosten staf	686	700	692
Honorering leden rekenkamer	77	77	77
Inhuur	109	99	31
Overheadkosten (huisvesting, werkplek, etc.)	120	120	115
Diversen	40	47	46
Totaal	1.032	1.043	961
		Resultaat	82

Tabel 2 Financieel overzicht 2022

De oorspronkelijke begroting van de rekenkamer in 2022 bedroeg € 1.032.000. Dit is inclusief het rekeningresultaat van 2021 (€ 92.000). Op 21 december 2022 (RIS313771, bijlage 4) is de begroting van de rekenkamer met € 11.000 verhoogd naar € 1.043.000. Het eindresultaat over 2022 bedraagt € 82.000. Dit is 7,9% van de gewijzigde begroting. Conform de verordening neemt de rekenkamer het resultaat (tot maximaal 10% van de omvang van de begroting) mee naar 2023.

De rekenkamer kon ook de afgelopen jaren het rekeningresultaat tot maximaal 10% van de omvang van de begroting meenemen naar het volgende jaar. Hierdoor beschikte en beschikt de rekenkamer bovenop het door de raad ter beschikking gestelde budget over een extra buffer. Omdat de rekenkamer bestaat uit een jong team van onderzoekers en de salarislasten daardoor relatief snel toenemen, heeft de rekenkamer er in de afgelopen jaren voor gekozen om deze buffer niet volledig te besteden, maar deze de komende jaren te gebruiken voor het opvangen van de stijgingen van de salarislasten. Daardoor schommelden de bestedingen van de rekenkamer de afgelopen jaren rondom het door de raad ter beschikking gestelde budget (exclusief de buffer). In 2021 bedroeg het door de raad ter beschikking gestelde budget € 928.000 en was de realisatie € 33.000 (3,6%) lager. In 2022 bedroeg de structurele begroting € 951.000 en was de realisatie € 10.000 (1,1%) hoger.

De rekenkamer verwacht het komende jaar een groter beroep op de buffer te doen. Vanwege het vertrek van een senior onderzoeker is in 2022 namelijk een ingehuurde onderzoeker in vaste dienst gekomen en is via uitzendbureaus gestart met de werving van een nieuwe onderzoeker. De inhuur van deze onderzoeker is in december 2022 voor de periode van één jaar gestart. Hierdoor schuift een groot deel van de hiermee gemoeide kosten (circa € 50.000 van het rekeningresultaat) door naar 2023. Daarnaast is het restant van het rekeningresultaat (€ 32.000) in 2023 nodig om de stijging van de personeelslasten op te kunnen vangen.

2.1 Toelichting per post

Personeelskosten en honorering leden rekenkamer

De personeelslasten zijn € 6.000 hoger dan de oorspronkelijke begroting en € 8.000 lager dan de gewijzigde begroting. In het eerste kwartaal van 2022 heeft de rekenkamer besloten om per 1 mei 2022 een tot 1 september ingehuurde onderzoeker in dienst te nemen, dit met het oog op een voorstel van het presidium om het budget van de rekenkamer verder uit te breiden. Hierdoor namen de personeelslasten ten opzichte van de oorspronkelijke begroting in eerste instantie met circa € 41.000 toe. In de tweede helft van 2022 vertrok echter een senior onderzoeker, waardoor de personeelslasten weer met circa € 27.000 afnamen. Verder was er in 2022 sprake van het bijkopen van verlof, ziekte als gevolg van zwangerschap en ouderschapsverlof, waardoor de personeelslasten met circa € 8.000 afnamen.

Inhuur

De lasten voor de inhuur voor onderzoeken zijn € 78.000 lager dan de oorspronkelijke en € 68.000 lager dan de gewijzigde begroting. Dit komt ten dele doordat de rekenkamer per 1 mei 2022 een ingehuurde onderzoeker in vaste dienst heeft genomen, waardoor de lasten voor de inhuur tot 1 september met circa € 26.000 afnamen. Medio 2022 bleek daarnaast dat het voorstel voor het presidium om het budget van de rekenkamer te verhogen niet door zou gaan (zie toelichting personeel). Omdat de rekenkamer vanwege de relatief jonge bezetting van onderzoekers een buffer moet aanhouden om de stijgende personeelslasten te kunnen opvangen, heeft de rekenkamer alleen nog ingehuurd voor zover dit noodzakelijk was. Wel is vanwege het vertrek van een senior onderzoeker in september een junior onderzoeker geworven, die vanaf december 2022 via een uitzendbureau voor één jaar wordt ingehuurd door de rekenkamer.

Een overzicht van de inhuur naar verschillende onderzoeken is opgenomen in onderstaande tabel.

Inhuur	Bedrag (x € 1.000)
Bewonersparticipatie in de energietransitie	12
Verkenning Woningbouw	11
Verkenning onderzoeksthema's 2022-2023	5
Wet toezicht accountantsorganisaties	3
Totaal	31

Tabel 3 Inhuur

Overheadkosten (huisvesting, werkplek, etc.)

De gerealiseerde lasten zijn € 5.000 lager dan begroot. De huisvestingslasten waren € 3.000 lager dan geraamd doordat dat de rekenkamer één werkruimte heeft afgestaan en hiervoor in de plaats één vergaderruimte deelt met de ombudsman. Daarnaast vielen de automatiseringskosten vanwege een gewijzigde systematiek van doorbelasten € 2.000 lager uit dan begroot.

Diversen

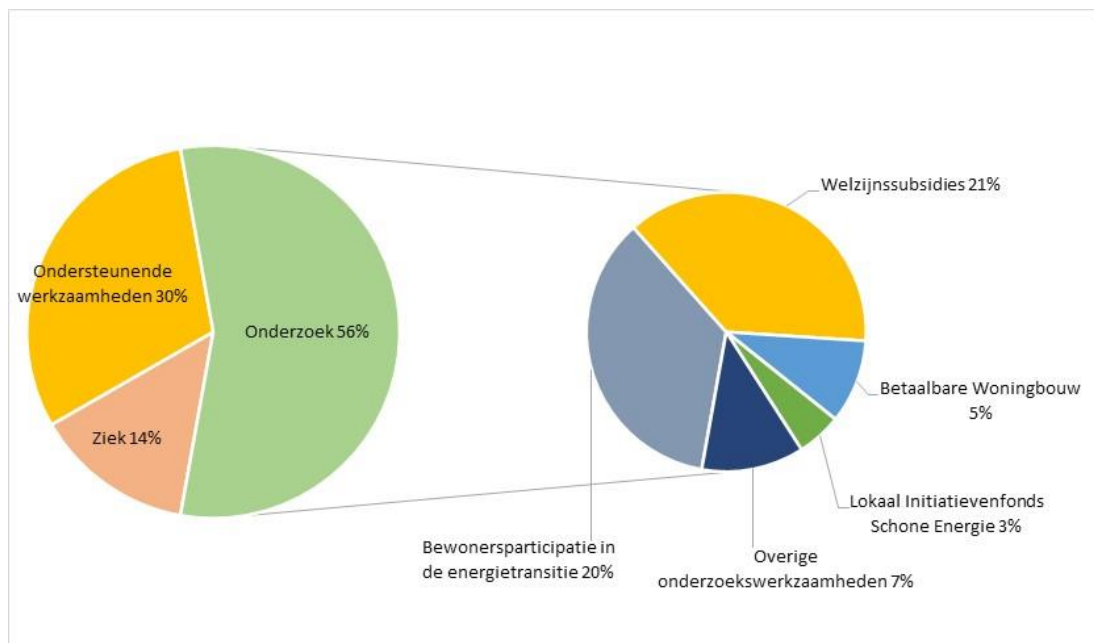
De lasten zijn € 6.000 hoger dan de oorspronkelijke begroting en € 1.000 lager dan de gewijzigde begroting. Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting zijn er meer opleidingen gevolgd, waardoor de lasten met € 4.000 stegen. Daarnaast waren de lasten voor de inzet van de externe Functionaris Gegevensbescherming € 2.000 hoger dan geraamd.

2.2 Bedrijfsvoering

In 2022 was de rekenkamer voor wat betreft het aantal onderzoekers op sterkte, waarbij de balans tussen het aantal jonge onderzoekers en de meer ervaren onderzoekers op orde was. In oktober vertrok weliswaar een senior onderzoeker, maar hiervoor in de plaats konden we een andere onderzoeker laten doorstromen en een ingehuurd onderzoeker in vaste dienst nemen. In onderstaande tabel is de formatie van de ambtelijke staf opgenomen.

Functie	Aantal	Fte
secretaris	1	1
senior onderzoeker/plv secretaris	1	0,89
senior onderzoeker	3	2,78
onderzoeker	3	2,89
junior onderzoeker (inhuur)	1	0,89
Totaal	9	8,45

In onderstaande figuur is de relatieve urenbesteding van de rekenkamer opgenomen.

Figuur 1 Besteedde uren 2022, verdeeld naar onderzoeken, ondersteunende werkzaamheden en ziekteverzuim.

In 2022 is onder andere gewerkt aan de verdere professionalisering van de werkzaamheden van de rekenkamer. Zo hebben wij medio 2022 met het college een informatieprotocol

vastgesteld, waarin praktische werkafspraken zijn opgenomen over het opvragen en aanleveren van informatie voor rekenkameronderzoeken. Ook proberen we goed contact te houden met de ambtelijke organisatie en het college. Na de installatie van het nieuwe college hebben we bijvoorbeeld met betrokken wethouders afspraken ingepland om hen te informeren over de lopende onderzoeken, publicaties en behandelingen van de rapporten. De gemeentesecretaris, de (algemeen) directeuren van de diensten en het gemeentelijke managementteam praten we eveneens regelmatig bij over onze werkwijze en de rekenkameronderzoeken.

In 2022 hebben we daarnaast gewerkt aan de leesbaarheid en het steeds toegankelijker maken van onze rapporten. Voor de medewerkers zijn in-company trainingen georganiseerd om onder andere rapporten beter te structureren en het taalgebruik te verbeteren. Met ondersteuning van een communicatiebureau hebben we gewerkt aan het verbeteren van onze explainer-video's.

De 30% aan ondersteunende werkzaamheden is verder besteed aan werkoverleggen, rekenkamervergaderingen, individuele opleidingen, de aansturing van de staf, financiën, personeelszaken en werving.

In 2022 hadden we net als in 2021 te maken met langdurig ziekteverzuim. Dit ziekteverzuim is niet werkgerelateerd en gelukkig is het perspectief op volledige re-integratie goed. Ook hadden we in 2022 te maken met uitval door corona, ziekte als gevolg van zwangerschap en zwangerschaps- en bevallingsverlof. In 2022 was het ziekteverzuimpercentage 14% en was het ziektepercentage met uitzondering van het langdurig verzuim 4%.

In totaal werd 56% van de uren besteed aan de onderzoeken. Dit betreft ook de uren die zijn besteed aan het onderzoeksprogramma 2023 en de uren voor de behandelingen en nazorg van in 2021 gepubliceerde onderzoeken, zoals de behandeling van het rapport Schoon op papier. De uren voor het toezicht van de rekenkamer op de GAD maken tevens onderdeel uit van de overige onderzoeksactiviteiten.

JAARPLAN 2023

Inleiding

De rekenkamer is, evenals de gemeenteraad, de burgemeester en het college, een in de gemeentewet vastgelegd bestuursorgaan. De rekenkamer is onafhankelijk en onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur (college, burgemeester en gemeenteraad) gevoerde bestuur. Het doel van de rekenkamer is, conform de toelichting bij de wet, de controlerende (en kaderstellende) rol van de raad te versterken en de aandacht voor met name de doeltreffendheid en doelmatigheid van het gevoerde beleid bij het bestuur te vergroten. De producten van de rekenkamer zijn tevens bedoeld als aanknopingspunt voor het gemeentebestuur om rekenschap af te leggen aan de burgers.

Onze missie is:

Het door middel van onafhankelijk en objectief onderzoek beoordelen van het door de gemeente Den Haag gevoerde bestuur met als doel het functioneren van de gemeente te verbeteren en de publieke verantwoording daarover te versterken.

In de hiernavolgende hoofdstukken zijn de geplande activiteiten nader uitgewerkt. Omdat we in het jaarplan vooruitkijken is de volgorde hier andersom ten opzichte van het jaarverslag en kijken we eerst naar onze ambities en daarna naar de praktische uitwerking daarvan in 2023:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat gaat dat kosten?

3. Wat willen we bereiken?

In 2022 heeft de rekenkamer een meerjarenstrategie voor de jaren 2022-2024 (RIS 308262) opgesteld. In de meerjarenstrategie hebben we de volgende speerpunten geformuleerd:

1. Goede relatie met de gemeente, onafhankelijk in het onderzoek
2. Evenwichtige spreiding over thema's en drie onderzoeken per jaar
3. Ruimte voor flexibiliteit en actualiteit

Ten opzichte van de huidige invulling van onze taak zien wij drie punten, waarvan wij vinden dat de ondersteunende en adviserende rol van de rekenkamer voor de gemeenteraad verder kan worden verbeterd:

1. Het verrichten van doorwerkingsonderzoeken naar de opvolging van eerdere aanbevelingen van de rekenkamer;
2. Het inspelen op moties van de raad om een actueel thema te onderzoeken;
3. Het professioneel vervullen van het toezicht op de accountant.

Voor het opstellen van het onderzoeksprogramma volgt de rekenkamer de politieke agenda en onderhoudt contacten met onder andere de gemeenteraad en maatschappelijke partijen. Op 6 december 2022 hielden we een open bijeenkomst voor raadsleden om voorstellen voor mogelijke onderzoeksonderwerpen op de halen. Aan de hand van een groslijst van alle onderwerpen wordt vervolgens een selectie gemaakt van onderwerpen. Deze selectie gebeurt aan de hand van criteria zoals de maatschappelijke, politieke en financiële relevantie, in hoeverre de gemeente verantwoordelijkheden of taken heeft op het gebied van het onderwerp en of een onderwerp praktisch gezien onderzocht kan worden. We streven er daarnaast naar onze onderzoeken te spreiden over drie thema's: 'Mens', 'Stad' en 'Bestuur en informatie'. Over de gekozen onderwerpen worden eerst verkenningen uitgevoerd. Deze hebben als doel te komen tot een afbakening van het onderwerp en het bepalen van een vraagstelling. Een verkenning leidt tot een onderzoeksopzet. Op basis van een onderzoeksopzet neemt de rekenkamer het definitieve besluit om een onderzoek te starten. Naast de lopende onderzoeken is er in 2023 ruimte om voor drie nieuwe onderwerpen een verkenning uit te voeren en voor twee nieuwe onderwerpen in de loop van het jaar ook een onderzoek te starten.

In de volgende tabel is te zien hoe de onderzoeksonderwerpen die wij dit jaar uitvoeren/afroonden zich verhouden tot de genoemde thema's.

Thema	Onderzoek/verkenning
Mens	Subsidies voor welzijnswerk Jeugdzorg navolging Wet maatschappelijke ondersteuning
Stad	Bewonersparticipatie in de energietransitie Kosteninschatting grote projecten Groen in de buitenruimte Vervoerstaken van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag
Bestuur en informatie	Digitale veiligheid thuiswerkplekken Algoritmen

Tabel 4 Indeling lopende en voorgenomen onderzoeken naar thema

Naast deze onderzoeken zal de rekenkamer in 2023 capaciteit reserveren voor het starten van een G4-onderzoek, het uitvoeren van kortlopende onderzoeken en het inspelen op eventuele moties van de raad om een actueel thema te onderzoeken.

4. Wat gaan we daarvoor doen?

In dit hoofdstuk leggen we ons jaarplan vast voor 2023 en geven we een toelichting op de afzonderlijke producten die in het jaarplan zijn opgenomen. In de onderstaande tabel is onze jaarplanning opgenomen. Hierna geven we op elk onderwerp een toelichting.

Product	Onderwerp	Datum
Af te ronden onderzoek	Bewonersparticipatie in de energietransitie	Publicatie onderzoek april 2023
Af te ronden onderzoek	Subsidies voor welzijnswerk	Publicatie juni 2023
Vier verkenningen die leiden tot twee onderzoeken	Wet maatschappelijke ondersteuning	Twee verkenningen naar de MRDH en één van de andere drie onderwerpen starten in het 2 ^e kwartaal van 2023.
	Groen in de buitenruimte	De verkenningen naar de twee andere onderwerpen starten in het derde kwartaal.
	Algoritmen	Dit moet uitmonden in minimaal één onderzoek dat in het derde en één in het vierde kwartaal van 2023 start.
	Vervoerstaken van de MRDH	
Navolgingsonderzoek	Jeugdzorg	Afronding 3 ^e kwartaal 2023

Product	Onderwerp	Datum
Kortlopend onderzoek	Digitale veiligheid thuiswerken	Afronding 3 ^e kwartaal 2023
Kortlopend onderzoek	Kosteninschatting grote projecten	Afronding 3 ^e kwartaal 2023
G4-onderzoek	Nog te bepalen	Start 3 ^e kwartaal / afronding verwacht eind 2024

Tabel 5 Jaarplanning 2023

4.1 Af te ronden onderzoeken

Bewonersparticipatie in de energietransitie

De Rekenkamer Den Haag heeft onderzocht of de gemeente Den Haag het voor bewoners mogelijk maakt om te participeren in de energietransitie. Binnen de energietransitie hebben we ons gericht op het aardgasvrij maken van bestaande woningen. Participatie heeft volgens de gemeente “alleen kans van slagen als de overheid in haar beleid en manier van werken” hiervoor ruimte maakt. Met dit onderzoek beoordeelt de rekenkamer in hoeverre de gemeente dit tot nu toe heeft gedaan. Het onderzoek is inmiddels afgerond en in feitelijk en bestuurlijk wederhoor geweest. Publicatie is gepland in het tweede kwartaal van 2023.

Subsidies voor welzijnswerk

De rekenkamer heeft onderzocht in hoeverre de gemeente Den Haag streeft naar het bereiken van de doelen voor welzijnswerk. Onder welzijnswerk wordt volgens de gemeente verstaan “het bevorderen van welzijn van mensen en het op maat aanbieden van diensten en voorzieningen”². De gemeente “wil subsidies zo efficiënt en effectief mogelijk inzetten zodat subsidies optimaal bijdragen aan het realiseren van de beoogde maatschappelijke en gemeentelijke doelen”.³ Het onderzoek is inmiddels afgerond en in feitelijk wederhoor gegaan. De resultaten van het onderzoek worden naar verwachting in april 2023 gepubliceerd.

² RIS302816 Commissiebrief ‘Contourennota Herstructurering Welzijn 2019-2023’, Commissie Samenleving, 17 juni 2019, p. 4

³ RIS305416 Raadsvoorstel ‘Kadernota subsidiebeleid Den Haag 2020 - 2023’, College van Burgmeester en Wethouders, maart 2020, p. 5

4.2 Nieuw op te starten onderzoeken

De rekenkamer gaat in 2023 vier nieuwe onderwerpen verkennen. Naar aanleiding van deze verkenningen zullen in ieder geval twee onderzoeken worden gestart. De volgende vier onderwerpen worden verkend.

Wet maatschappelijke ondersteuning

Deze verkenning richt zich op twee onderdelen van de taak die de gemeente heeft in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het eerste is een navolging van het onderzoek uit 2017 naar de toegang tot de Wmo. Het tweede deel richt zich op de inkoop van voorzieningen door de gemeente. Voor het eerste onderdeel zal de verkenning in ieder geval gaan over een beoordeling van de navolging door het gemeentebestuur van het raadsbesluit naar aanleiding van het eerdere onderzoek. Daarnaast spelen aspecten als wachttijden (bijvoorbeeld voor het doen van een melding) en doorlooptijden een rol. Met betrekking tot de inkoop van voorzieningen zal de verkenning bijvoorbeeld gaan over het doelbereik, monitoring en contractmanagement en de rol van de gemeenteraad bij het inkoopproces.

Groen in de buitenruimte

Twee aspecten zullen in deze verkenning worden meegenomen. Het eerste is het beleid rond kapvergunningen, compensatie en nieuwe aanplant, en het tweede richt zich op hitte-eilanden. Hoewel dit duidelijk verschillende onderwerpen zijn, is er inhoudelijk duidelijk samenhang. Met betrekking tot de kapvergunningen zal onder meer gekeken worden naar de kaderstellende en controlerende rol van de raad bij het beleid op stadsbomen en in hoeverre het beleid toereikend is om de ambities van het gemeentebestuur te realiseren. Daarnaast komt de beoordeling van vergunningaanvragen aan de orde en de vraag in hoeverre de gemeente rechtmatig te werk gaat bij deze taak. Met betrekking tot hitte-eilanden heeft de gemeente duidelijk ambities geformuleerd. De verkenning zal zich richten op de effectiviteit van de huidige aanpak om hitte-eilanden tegen te gaan.

Algoritmen

Een algoritme is feitelijk niet meer dan een aantal stappen, die worden gezet om een bepaald doel te bereiken. We kennen algoritmes vooral van complexe informatietechnologie en grote datasets. Gemeenten gebruiken algoritmen die veel data als input hebben en die worden gebruikt om beslissingen te nemen, bijvoorbeeld door aan de hand van een door een bewoner ingevuld formulier te bepalen of deze wel of niet in aanmerking komt voor de gevraagde dienst. De verkenning richt zich op vragen als het verantwoord omgaan met het gebruik van algoritmen en in hoeverre de gemeente de risico's daarvan beheerst.

Op 9 maart 2023 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen waarin de rekenkamer wordt verzocht onderzoek te doen naar de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. De motie richt zich specifiek op de taak van de MRDH als vervoersautoriteit voor de regio. Aspecten die in de motie worden genoemd zijn de informatiepositie van de gemeenteraad, de kwaliteit van het openbaar vervoer en de ontwikkeling daarvan, de prijsontwikkeling en de sociale veiligheid.

4.3 Navolging rekenkameronderzoek

Met onze onderzoeken willen we bijdragen aan het verbeteren van het functioneren van de gemeente. Het monitoren van de opvolging van raadsbesluiten over de aanbevelingen uit onze rapporten zien wij daarbij als een belangrijke taak. We volgen daarom na de afronding van een onderzoek de implementatie van de aanbevelingen door het college. De rekenkamer toetst daarbij in hoeverre de door het college aangegeven aanpak tegemoetkomt aan het raadsbesluit en informeert de raad daarover met een brief. We zullen de navolging van de in 2021 en 2022 gepubliceerde onderzoeken monitoren en de gemeenteraad informeren over de uitkomsten. Dit geldt onder andere voor de onderzoeken naar de kostenstijgingen in de jeugdzorg en de vervuiling van de openbare ruimte.

Jeugdzorg

De rekenkamer voert in 2023 een verkenning uit naar een navolgingsonderzoek Jeugdzorg. De verkenning heeft als doel de opvolging van het raadsbesluit (RIS309389) te onderzoeken dat naar aanleiding van het rekenkamerrapport 'Zorgen voor de jeugd' is genomen. Gedurende de verkenning wordt informatie opgevraagd en worden interviews gehouden met de gemeente Den Haag, en met het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden. In 2022 is gestart met deze verkenning. De verwachting is dat deze in het 2^e kwartaal van 2023 kan worden afgerond. Naar aanleiding van de verkenning publiceren we onze bevindingen over de opvolging van het raadsbesluit of besluiten we hoe we dit onderwerp nog uitgebreider willen onderzoeken.

4.4 Kortlopende onderzoeken

Voor kortlopende onderzoeken reserveren wij capaciteit in de onderzoeksprogrammering. De rekenkamer zal op basis van eerdere inventarisaties van onderzoeksthema's en uitkomsten van eerdere of andere onderzoeken thema's voor kortlopende onderzoeken bepalen die wij in 2023 uitwerken. Met kortlopende onderzoeken willen wij tevens flexibel kunnen inspelen op de actualiteit en vragen die spelen in de gemeenteraad. De gemeenteraad kan via een motie de rekenkamer ook verzoeken om (kortlopend) onderzoek naar een actueel thema te doen.

Het doel van een kortlopend onderzoek is de raad snel een diepgaand inzicht te geven in één specifiek onderwerp. Wij beogen de kortlopende onderzoeken te koppelen aan lopende besluitvorming in de raad. De kortlopende onderzoeken dienen zo mogelijk ondersteunend zijn aan de besluiten die de raad zal nemen. Zo kan een rekenkameronderzoek van optimaal nut zijn bij de besluitvorming op dat moment.

Digitale veiligheid thuiswerken

De rekenkamer is gestart met een verkenning naar de digitale veiligheid van thuiswerkplekken. Sinds het begin van de coronacrisis is door de gemeente ingezet op een sterke uitbreiding van de mogelijkheden om thuis te werken. De vraag die ten grondslag ligt aan de verkenning is in hoeverre de digitale beveiliging bij die uitbreiding is meegenomen en welke mogelijke kwetsbaarheden door de uitbreiding zijn ontstaan. In 2022 is gestart met deze verkenning. De verwachting is dat deze in het 2^e kwartaal van 2023 kan worden afgerond. Naar aanleiding van de verkenning besluiten we of we een volwaardig kortlopend onderzoek uit voeren naar dit onderwerp.

Kosteninschatting grote projecten

Naar aanleiding van onder meer de bevindingen die wij hebben gedaan bij het eerdere korte onderzoek naar de kostenramingen en risico-inschatting van het project ongelijkvloerse kruising Gevers Deynootweg – Zwolsestraat, heeft de rekenkamer besloten een bredere verkenning uit te voeren naar de kwaliteit van bouwkostenramingen van grote fysiek ruimtelijke projecten. In 2022 is gestart met deze verkenning. De verwachting is dat deze in het 3^e kwartaal van 2023 kan worden afgerond. Naar aanleiding van de verkenning besluiten we of we een volwaardig kortlopend onderzoek uit voeren naar dit onderwerp.

4.5 G4-onderzoek

Begin 2023 is door de G4-rekenkamers besloten om te verkennen of een gezamenlijk G4-onderzoek kan worden gedaan. De G4-rekenkamers hebben in het verleden een aantal onderzoeken in samenwerking uitgevoerd. Het meest recente voorbeeld hiervan is de publicatie over het onderwerp Geheimhouding in 2021. Een gezamenlijk onderzoek is aanvullend op de instrumenten en onderzoeksmethoden die een lokale rekenkamer zelfstandig inzet. Het gebruik van de kennis van de G4-rekenkamers en de constatering bij de G4-gemeenten kunnen tot nieuwe inzichten leiden. Bovendien kunnen vergelijkingen met andere G4-gemeenten mogelijk meer inzicht bieden in oplossingen van geconstateerde problemen. Het gezamenlijke onderzoek zou na goedkeuring van de onderzoeksopzet kunnen starten in het derde kwartaal van 2023 en naar verwachting eind 2024 worden afgerond.

4.6 Wet open overheid

Met de inwerkingtreding van de Wet open overheid (Woo), op 1 mei 2022, hebben bestuursorganen nieuwe verplichtingen om informatie openbaar te maken. De Rekenkamer Den Haag is een bestuursorgaan en valt dus ook onder de Woo.

De Woo kent in hoofdlijn twee verplichtingen. De eerste is dat een bestuursorgaan zoveel mogelijk informatie actief openbaar moet maken. De tweede is dat het bestuursorgaan verzoeken om informatie in behandeling moet nemen en daarover moet besluiten.

Op grond van art. 3.1 eerste lid Woo maakt de rekenkamer uit eigen beweging de bij ons berustende informatie neergelegd in documenten voor eenieder openbaar voorzover er geen redenen zijn om informatie niet openbaar te maken of openbarmaking geen redelijk belang dient. Het gaat in ieder geval om informatie over het beleid, inclusief voorbereiding, uitvoering, naleving en evaluatie.

Wanneer de rekenkamer een verzoek ontvangt om (delen van) deze informatie openbaar te maken, dan zal dit verzoek in behandeling worden genomen. Bij het beoordelen van het verzoek nemen we de vereisten uit de Woo in acht. In het jaarverslag wordt een overzicht van verzoeken en besluiten naar aanleiding van verzoeken opgenomen.

5. Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Realisatie 2022	Begroting 2023
Personeelskosten staf	700	692	760
Honorering leden rekenkamer	77	77	78
Inhuur	99	31	68
Overheadkosten (huisvesting, werkplek, etc.)	120	115	119
Diversen	47	46	44
Totaal	1.043	961	1.069

Tabel 6 Begroting 2023

De begroting voor de rekenkamer in 2023 bedraagt € 1.069.000. Dit is inclusief het rekeningresultaat van 2022 (€ 82.000), wat in overeenstemming met de verordening op de rekenkamer is meegenomen naar 2023.

5.1 Toelichting per post

Personeelskosten staf

De personeelskosten nemen ten opzichte van 2022 met bijna 9% (€ 68.000) toe. Dit komt met name door cao-verhogingen en periodieke verhogingen van de salarissen. In 2022 waren de salarislasten daarnaast relatief wat lager doordat een deel van deze lasten werden gecompenseerd door het UWV voor ziekte als gevolg van zwangerschap, en zwangerschaps- en bevallingsverlof.

Honorering leden rekenkamer

In 2023 stijgen de lasten, omdat de honorering van raadsleden, waaraan de honorering van de leden gekoppeld is, is gestegen.

Inhuur

Het budget voor inhuur is ten opzichte van de begroting 2022 afgenomen. Het begrootte bedrag voor inhuur zal in 2023 aangewend worden voor de inhuur van extra capaciteit en specifieke deskundigheid ten behoeve van onderzoek.

Overheadkosten (huisvesting, werkplek, etc.)

De overheadkosten nemen ten opzichte van de realisatie 2022 trendmatig toe.

Diversen

De diverse uitgaven (opleidingen, abonnementen, kantoorartikelen e.d.) hangen deels samen met de personele omvang van de staf. Verwacht wordt dat de medewerkers in 2023 iets minder aan opleidingen zullen volgen dan in 2022, waardoor de diverse uitgaven iets afnemen.

COLOFON

Leden

Manus Twisk, voorzitter

Pauline Reeuwijk

Robert-Jaap Voorn

Medewerkers stafbureau

Arjan Wiggers (secretaris)

Thijs Bosma (senior onderzoeker en plaatsvervangend secretaris)

Juliette van Adrichem (senior onderzoeker)

Sophie Henken (senior onderzoeker)

Sarika Verbiest (senior onderzoeker)

Coen Eisma (senior onderzoeker, tot 1 oktober 2022)

Souhaib ben Kchouh (onderzoeker)

Katelijne Brongers (onderzoeker)

Alicia Majoor (junior onderzoeker)

Kariem Hommad (junior onderzoeker, vanaf 5 december 2022)

Contactgegevens

Rekenkamer Den Haag

Postbus 16079

2500 BB Den Haag

T: 070 353 2048

Bezoekadres

Stadhuis Gemeente Den Haag

Spui 70

2511 BT Den Haag

Datum

31 maart 2023

Foto voorzijde

Beeldbank gemeente Den Haag/Martijn Beekman

RIS-nummer

315024